

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра філософії та культурології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного факультету

/проф. Борис БУНЧУК/

“ 12 ” серпня 20 24 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Культурологія»

Спеціальність 034 Культурологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

філологічний факультет

Мова навчання українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни Вступ до спеціальності складена відповідно до освітньо-професійної програми «Культурологія», спеціальності 034 Культурологія, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від «27» квітня 2022 р.).

Розробник: **Чікарькова Марія Юріївна**, доктор філософських наук, професор кафедри філософії та культурології

Викладач: **Чікарькова Марія Юріївна**, доктор філософських наук, професор кафедри філософії та культурології

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри філософії та культурології
Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Завідувач кафедри філософії та культурології

(підпис)

Ольга РУПТАШ

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Голова методичної ради філологічного факультету

(підпис)

Алла АНТОФІЙЧУК

Пояснювальна записка

Мета навчальної дисципліни — формування розуміння основних парадигм досліджень культури у контексті становлення та трансформацій сучасного гуманітарного знання, ознайомлення з особливостями організації навчального процесу студента-культуролога.

Завдання курсу:

- ознайомлення студентів з особливостями організації навчального процесу у вищому навчальному закладі, алгоритмами роботи над науковим дослідженням;
- формування уявлення про різні підходи до розуміння культури, структуру сучасного розуміння культури та місця культурології у сфері гуманітарного знання;
- засвоєння основних концепцій культури, базових категорій та понять культурології;
- підготовка студентів до сприйняття та поглибленого вивчення інших культурологічних курсів;
- опанування основних методів, принципів та форм науково-дослідницької, педагогічної та культурно-просвітницької роботи.

У результаті вивчення курсу студенти повинні знати:

- структуру системи вищої освіти України та її нормативно-правове забезпечення;
- основні принципи організації навчального процесу в університеті;
- вимоги до кредитно-модульної системи навчання та оцінювання;
- методи ефективної організації самостійної роботи;
- основи академічної доброчесності та роботи з науковими джерелами;
- етапи підготовки наукових досліджень і оформлення результатів;
- періодизацію розвитку культурологічного знання;
- специфіку предметного розуміння культури у рамках основних дослідницьких парадигм;
- ключові дефініції категоріального апарату культурології;
- основні класифікації культур та їхні особливості;
- напрямки та способи формування культурної політики;
- особливості соціокультурної ситуації сучасної України;
- специфіку роботи у науково-дослідницькій, педагогічній і культурно-просвітницькій сферах.

Вміти:

- планувати навчальний процес відповідно до розкладу та програми курсу;
- використовувати ресурси університету (бібліотеки, платформи) для самостійного навчання;
- аналізувати навчальні результати для корекції власної роботи;
- працювати з науковими текстами: аналізувати, узагальнювати, цитувати та формулювати висновки;
- виконувати прості дослідницькі проекти відповідно до методології;
- здійснювати аналіз різних за генезою та структурою феноменів культури;
- описувати історико-культурні процеси та феномени у категоріях культурологічного знання;
- інтерпретувати тексти, що пов'язані з вивченням теорії та історії культури;

- розуміти механізми зміни культурної картини світу, їхню обумовленість різними чинниками;
- застосовувати понятійно-категоріальний апарат культурології у процесі аналізу явищ і феноменів культури;
- обирати різні методи та принципи для системного аналізу культурних явищ та артефактів;
- позиціонувати професію «культуролог» у сучасному соціокультурному просторі.

Програмні результати:

- аналізувати, коментувати, узагальнювати, наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру (ПР2);
- створювати логічно і структурно організовані тексти з питань культурології, відповідно до спеціалізації (ПР3);
- знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури, її проявів та форм існування (ПР4);
- виявляти, перевіряти та узагальнювати інформацію щодо різноманітних контекстів культурної практики, визначати ступінь їх актуальності із застосуванням релевантних джерел, інформаційних, комунікативних засобів та візуальних технологій (ПРН6);
- здійснювати експертну оцінку культурних об'єктів за заданими критеріями та надавати рекомендації щодо їх соціальної актуалізації (ПРН11);
- обґрунтовувати розробляти та реалізовувати культурні події та проекти з дотриманням законодавства та у відповідності до визначених мети та завдань (ПРН12);
- презентувати знання про культуру відповідно до спеціалізації представників різних професійних груп та здобувачів освіти (ПРН13).

У результаті вивчення дисципліни формуються наступні *загальні та фахові компетенції*:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей/видів економічної діяльності).
- ЗК 7. Здатність працювати автономно.
- ЗК 8. Здатність працювати у команді.
- ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ФК.1. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.
- ФК 2. Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури в українському та міжнародному контекстах.
- ФК 3. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів.
- ФК 4. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

ФК 5.Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарати культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

ФК 6. Здатність аналізувати культурну політику в інституціях різних рівнів.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни – Вступ до спеціальності										
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин				Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових	лекції	практичні	самостійна робота	Індивідуальні заняття	
денна	1	1	4	120		30		70		іспит

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					с.р.
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1.												
	Особливості навчального процесу у вищій школі												
Тема 1. Організація навчального процесу в системі вищої освіти України та в університеті	19	4				15							
Тема 2. Основи навчальної та наукової діяльності студента	21	6				15							
Разом за ЗМ1	40	10				30							
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2.												
	Культурологія як наука, навчальна дисципліна та спеціальність												
Тема 3. Культура як предмет культурології	12	2				10							
Тема 4. Чинники культури	18	8				10							
Тема 5. Культурологія як	16	6				10							

наука												
Тема 6. Культурологія як спеціальність	14	4				10						
Разом за ЗМ 2	60	20				40						
Усього годин	100	30				70						

Самостійна робота студента

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1	Культурологія та мистецтвознавство: спільності та відмінності	10
2	Проблемне поле культурології	10
3	Культурологія та культурна антропологія: точки зближення та розходження.	10
4	Міждисциплінарні підходи до вивчення культури.	10
5	Специфіка розвитку системи вищої освіти у сучасній Європі.	10
6	Сучасна українська культурологічна школа.	10
7	Історія розвитку культурології на пострадянському просторі.	10

Індивідуальні завдання та ІНДЗ

Під час вивчення дисципліни студент має право виконати одне науково-дослідницьке завдання, яке дає можливість покращити загальний бал. Завдання оцінюється максимально у 5 балів. Його тематика попередньо узгоджується з викладачем. Форма ІНДЗ – виступ на практичному занятті (5-7 хв.) з обов'язковим цитуванням наукової літератури (не менше 4-5 позицій). Альтернативна форма виконання ІНДЗ – підготовка тез для участі у конференції (тематика доповіді повинна відповідати тематиці дисципліни).

Класичні та некласичні концепції культури
Взаємовплив та взаємозв'язок чинників культури
Культурологія та cultural studies: точки зіткнення та розходження
Історія культурології як спеціальності в Україні
Шляхи формування професійних компетентностей студента-культуролога

№	Назва теми/ кількість балів/форма контролю	Кількість годин
1	Класичні та некласичні концепції культури	
2	Взаємовплив та взаємозв'язок чинників культури	
3	Історія культурології як спеціальності в Україні	
4	Проблемні питання академічної доброчесності	
5	Онлайн-освіта: переваги та недоліки	

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) робота, відповідь студента, створення цифрового контенту по темі та ін.

Формою підсумкового контролю є іспит.

Засобами оцінювання виступають:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- реферати;
- есе;
- створення інфографіки, інтелект-карти та словникової статті на задану тему;
- презентація на задану тему;
- доповідь на науковій конференції.

Перелік питань для самоконтролю й контролю навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

1. Аналітично порівняйте концепції походження культури.
2. Визначте місце науки у її взаємозв'язках з іншими складовими культури.
3. Визначте місце релігії у її взаємозв'язках з іншими складовими культури.
4. Визначте специфіку культурологічного знання.
5. Дайте визначення місця культурології серед інших наукових дисциплін.
6. Дайте визначення поняттю академічної доброчесності, визначте її роль у дослідницькій роботі.
7. Дайте визначення предмета та завдань культурології.
8. Дайте визначення специфіки та опишіть функції мистецтва.
9. Дайте визначення субкультури, її походження, еволюції, видів. Наведіть приклади 2-3 субкультур.
10. Дайте інтеграційний опис кризових явищ в культурі.
11. Дайте порівняльну характеристику національної та міжнародної культур.
12. Дайте приклади взаємодії та спадкоємності в культурі.
13. Дайте характеристику мистецтва у його взаємозв'язках з іншими складовими культури.
14. Диференціюйте літературно-мистецьку творчість на роди й види.
15. Диференціюйте поняття антикультури та контркультури, наведіть приклади на кожен з них.
16. Здійсніть порівняльну характеристику основних підходів до осмислення культури.
17. Зробіть аналіз освіти у її взаємозв'язках з іншими складовими культури.
18. Обґрунтуйте роль навчального плану студента при здобутті вищої освіти.
19. Окресліть, у чому полягає проблемність питання про структуру культурології.
20. Опишіть види студентської науково-дослідницької діяльності.

21. Опишіть види та рівні контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.
22. Опишіть компетенції, що формуються в результаті опанування культурології.
23. Опишіть основні види порушень наукової етики, причини та можливі наслідки академічної недоброчесності.
24. Опишіть особливості діяльності органів студентського самоврядування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.
25. Опишіть специфіку університету як закладу вищої освіти серед інших видів закладів вищої освіти.
26. Охарактеризуйте Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти.
27. Охарактеризуйте механізми перевірки наукових робіт на плагіат у ЧНУ.
28. Охарактеризуйте міжпредметні зв'язки при вивченні культурології.
29. Охарактеризуйте основні форми організації навчальної діяльності у закладі вищої освіти.
30. Охарактеризуйте поняття освітньо-професійної програми та державного стандарту освіти.
31. Охарактеризуйте права та обов'язки українських студентів.
32. Охарактеризуйте специфіку освітньої програми «Культурологія» у ЧНУ.
33. Охарактеризуйте співвідношення термінів «культура» та «цивілізація».
34. Охарактеризуйте традиційні та нетрадиційні форми навчання.
35. Охарактеризуйте функції культури.
36. Проаналізуйте види практик для культурологічної освіти, дайте їм характеристику.
37. Проаналізуйте організаційну структуру Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.
38. Проаналізуйте первені культури.
39. Проаналізуйте форми контролю знань та особливості критеріїв оцінювання у вищій школі.
40. Проаналізуйте форми стандартизації та індивідуалізації у навчанні. Охарактеризуйте особливості побудови індивідуальної освітньої траєкторії.
41. Розкрийте ідею рівноправності культур у сучасному світі.
42. Розкрийте специфіку системи освіти України та її структури.
43. Розкрийте сутність поняття культури. Охарактеризуйте її складові.
44. Систематизуйте види, способи організації та контролю самостійної роботи студентів у сучасному виші.
45. Систематизуйте основні види культури, наведіть 2-3 приклади взаємозв'язку між ними.
46. Сформулюйте визначення масової та елітної культури, наведіть приклади на кожному з них.
47. Сформулюйте мету та принципи Болонської системи освіти.
48. Узагальніть роль В. Освальда та Л. Вайта у формуванні культурології.

Індивідуальна траєкторія здобувача вищої освіти у процесі вивчення навчальної дисципліни – участь у неформальній/інформальній освіті

Здобувач освіти має право на зарахування результатів неформальної освіти як частини результатів навчання протягом вивчення дисципліни. Це може бути зроблене на основі проходження онлайн-курсу (одного з рекомендованих в «Інформаційних джерелах» або іншого, обраного студентом, але за попередньою узгодженістю з викладачем) або участі у науково-практичній конференції.

зарахування результатів неформальної (інформальної) освіти здійснюється згідно положення «Про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» та рішення кафедри (на основі аргументування викладача, що тематика семінарів, вебінарів, воркшопів, тренінгів, у яких взяв участь студент підтверджується сертифікатом, програмою, а також відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю тощо).

Критерії оцінювання результатів навчання (з навчальної дисципліни) на підсумковому контролі

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модуль – контролю (екзамен) – **40 балів**, за **100-бальною університетською шкалою**.

Курс «Вступ до спеціальності» вивчається протягом семестру та складається з двох теоретичних та одного підсумкового модулю.

Кожний теоретичний модуль оцінюється в 30 балів, відповідно протягом семестру студент може набрати максимально 60 балів (30+30). Окрім цього, студент може виконати індивідуальне науково-дослідницьке завдання, що оцінюється від 1 до 5 балів.

Підсумковий модуль оцінюється у 40 балів. Він складається з двох форм роботи: теоретичної та практичної (тестові завдання). Теоретичний блок складається з двох питань, що підсумовують вивчений матеріал та за умови успішного розкриття кожне питання може бути оцінене у 15 балів. Практичний блок складається з 2 тестових завдань, що являють собою закриті тести (по 5 балів кожний). Тести виконуються у письмовому режимі одразу після теоретичної відповіді, а не на місці підготовки.

За умови успішної роботи у межах двох теоретичних модулів, виконання всіх форм роботи на підсумковому контролі, студент має можливість за результатами навчання з курсу отримати 100 балів.

Підсумкова кількість балів після закінчення вивчення навчальної дисципліни переводиться в оцінку за національною системою та шкалою ECTS. При виставленні загальної оцінки враховуються наступні критерії:

«4» ставиться у	– постійно готувався до занять згідно з програмою дисципліни; – глибоко та всебічно розкривав зміст питань, використовуючи додаткову літературу;
--------------------	---

разі, якщо студент:	– показав уміння формулювати висновки, узагальнювати та аналізувати навчальний матеріал; – продемонстрував уміння формулювати власну точку зору та аргументовано доводити її; – переконливо та логічно викладав матеріал, проявляв творчий підхід до виконання індивідуального науково-дослідницького завдання; – належним чином виконував завдання для самостійної роботи; – допускав при усних відповідях та тестуванні окремі незначні неточності; – добре виконав завдання модульного контролю.
«В» ставиться у разі, якщо студент:	– розкривав згідно з програмою дисципліни зміст питань, використовуючи додаткову літературу; – робив узагальнення та висновки з окремих питань; – виконував завдання для самостійної роботи; – при усних відповідях не завжди повно й аргументовано викладав матеріал, а при тестуванні мали місце окремі неточності; – не проявив творчий підхід до виконання індивідуального науково-дослідницького завдання; – добре виконав завдання модульного контролю.
«С» ставиться у разі, якщо студент:	– розкривав згідно з програмою дисципліни зміст питань, але недостатньо й не завжди використовував додаткову літературу; – формулював висновки з окремих питань практичних занять; – не проявляв належної активності на практичних і семінарських заняттях; – брав участь у виконанні індивідуального науково-дослідницького завдання, але продемонстрував недостатній рівень наукової культури; – виконав завдання модульного контролю, але допускав окремі неточності при усних відповідях, тестуванні.
«D» ставиться у разі, якщо студент:	– відповідав на окремі питання, які обговорювалися; – формулював висновки з окремих питань; – при підготовці до практичних занять майже або й зовсім не використовував додаткову літературу; – не проявляв активності на практичних заняттях; – частково виконав завдання для самостійної роботи; – не виконав належним чином індивідуальне науково-дослідницьке завдання; – при виконанні завдань модульного контролю допустив багато неточностей або декілька грубих помилок.
«E» ставиться у разі, якщо студент:	– відповідав на окремі питання, які обговорювалися; – допускав численні неточності при усних відповідях, демонструючи лише репродуктивний рівень засвоєння навчального матеріалу без його осмислення; – не вмів сформулювати свою позицію, проаналізувати або порівняти різні точки зору на проблему; – недостатньо використовував основну літературу й майже бо зовсім не використовував додаткову; – не проявляв активності на практичних заняттях, старанності при виконанні завдань для самостійної роботи; – виконав окремі завдання для самостійної роботи; – не виконав належним чином індивідуальне науково-дослідницьке завдання; – погано виконав завдання модульного контролю, з численними помилками та неточностями.

«Fx» ставиться у разі, якщо студент:	– поверхнево розкривав зміст питань, які розглядалися; – допускав суттєві помилки при усних та письмових відповідях; – поверхнево ознайомився з рекомендованою літературою; – частково виконав завдання для самостійної роботи; – не проявляв активності на практичних заняттях; – допускав принципові помилки під час виконання завдань; – не виконав завдання модульного контролю.
«F» ставиться у разі, якщо студент:	– поверхнево розкривав зміст питань, які розглядалися; – допускав суттєві помилки при усних та письмових відповідях, тестуванні; – не ознайомився з рекомендованою літературою; – не виконав завдання для самостійної роботи; – не виконав індивідуальне науково-дослідницьке завдання; – не проявляв активності на практичних заняттях; – на підсумковому занятті не вміє відтворити зміст окремих питань, передбачених програмою дисципліни; – не виконав завдання модульного контролю.

Набрана студентом кількість балів є основою для виставлення оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Методи та освітні технології навчання

Під час вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти засвоюють матеріал завдяки репродуктивним і інтерактивним методам:

- метод тестування (дає змогу перевірити рівень засвоєння матеріалу та виявити прогалини в знаннях);
- робота з наочним матеріалом;
- метод проблемного навчання;

- інтерактивні лекції (включають елементи опитувань, творчих завдань і міні-дискусій, які залучають студентів до активного обговорення теми);
- проектний метод (розробка студентами мультимедійних презентацій, підготовка доповідей тощо);
- кейс-метод.

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність викладача та студента під час вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями (міркуваннями). При першому порушенні політики академічної доброчесності здобувач вищої освіти повинен перездати завдання (тему), при повторному порушенні – отримує 0 балів за модуль.

Рекомендована література

Основна

1. Абрамович С. Д., Чікарькова М. Ю. Культурологія: підручник / Семен Дмитрович Абрамович, Марія Юріївна Чікарькова. К.: Кондор, 2018. 452 с.
2. Волков С. М. Еволюційні трансформації культурології // Культура України. 2015. Вип. 48. С. 4-12. Режим доступу: <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/kultura48/03.pdf>.
3. Герчанівська П. Е. Стратегічні проблеми культурної політики в повоєнній Україні. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2023. № 2. С. 3–8. Режим доступу: https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/5007/Visnyk_2023_2-3-8.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
4. Головіна Н. Філософсько-культурологічні засади дослідження феномену культури // Філософські обрії. 2014. № 32. С. 36-45. Режим доступу: <http://oaji.net/articles/2015/2188-1436638363.pdf>.
5. Кравченко О. В. Наукова культурологія в Україні // Культура України. 2013. Вип. 41. С. 13-21. Режим доступу: <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/kultura41/04.pdf>.
6. Левенець М. В. Моделювання культурологічної освіти у сучасних вищих навчальних закладах // Вісник нац. Академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2013. № 2. С. 83-86. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkkim_2013_2_23.
7. Маслікова І. Міжнародне співробітництво у сфері культури в умовах російсько-української війни: культурологічний аспект // Українські культурологічні студії. 2023. № 1(12). С. 4-10.
8. Павко А., Курило Л. Культурологія в структурі соціогуманітарної науки // Київське музикознавство. 2013. Вип. 47. С. 3-9. Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%A0%D0%B0%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%81%D0%BA/Desktop/kmuz_2013_47_3.pdf.
9. Чікарькова М. Викладання культурологічних дисциплін у цифрову епоху: зміна парадигми освіти // Вища освіта України в контексті цивілізаційних змін та викликів: стан, проблеми, перспективи розвитку / За заг. ред. Г. Калінічевої. Київ: Фенікс, 2020. С. 123–146.
10. Чорновол-Ткаченко О. О. Науково-дослідницька діяльність студентів у ВНЗ України: зміст та завдання Режим доступу:

<http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/4930/2/O.O.%20Chornovol-Tkechanko.pdf>.

11. Шейко В. М., Каністратенко М. М. Особливості культурологічно-мистецької освіти України: стан та перспективи // Часопис нац. Музичної академії України ім. П. І. Чайковського. 2014. № 1. С. 101-108. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2014_1_14.

12. Naik A., Baker S. What is Culture? // Frontiers for Young Minds. 2023. Vol. 11. Access: https://www.researchgate.net/publication/375886375_What_is_Culture.

Додаткова

1. Головань М. С. Упровадження європейської кредитно-трансферної системи як інноваційної технології організації навчання // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія: Педагогіка і психологія. Збірник статей. – Ялта: РВВ КГУ, 2013. Вип. 38. Ч. 1. С. 54-61. Режим доступу: http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/10052/1/Golovan_2013_Uprovadgenie_ECTS_innovat_technologies.pdf.

2. Животкова О. В. Мистецтво як форма вираження свідомості суспільства. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/VKhDADM/2008-5/08zhoees.pdf.

3. Кайдалова Л. Г. Організація та контроль самостійної роботи студентів // Проблеми фізичного виховання і спорту. 2010. № 1. С. 67-70. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/soc_gum/ppmb/texts/2010_1/10klgiws.pdf.

4. Кирилова О. Українська культурологія у східно-західних контекстах // Критика. 2011. Липень-серпень. С. 29-36. Режим доступу: <http://www.bookland.com/download/k/kr/krutuka7-8-2011/intdzc.pdf>.

5. Кутузова Г. І. Актуальні проблеми культурологічної підготовки студентів університетів // Наук. Вісник Волин. нац. ун-ту ім. Л. Українки. 2009. № 19. С. 9-12. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/natural/Nvnu/filosof/2009_19/R1/Kutuzova.pdf.

6. Літвінчук С. Б. Сучасні підходи до організації самостійної роботи студентів у вищій школі. Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2012/199-187-11.pdf>.

7. Санченко Є. М. Поняття ключових компетенцій у змісті освіти зарубіжних країн: постановка проблеми Режим доступу: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN11/10semkpp.pdf>.

8. Танько Є. В. Досвід організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів Великобританії // Педагогіка та психологія. 2013. Вип. 44. С. 157-166. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=znphknpu_ped_2013_44_19.

9. Фролова І. В. Науково-дослідницька діяльність студентів – передумова випереджувального саморозвитку фахівця // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Сер.: Психолого-педагогічні науки. 2012. № 7. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nzspp_2012_7_46.

10. Чікарькова М. Дигіталізація навчального процесу в українському виші в умовах пандемії COVID-19: ризики та переваги // Феномен кризи: філософські та

соціально-психологічні шляхи попередження і подолання: Колективна монографія. Чернівці: Технодрук, 2020. С. 60–69.

11. Чікарькова М., Мурадханян І. Особливості організації зворотного зв'язку при дистанційному навчанні // Eurasian Scientific Congress, VII International Scientific and Practical Conference (12–14 July 2020, Barcelona). Р. 219–224.

12. Чікарькова М. Перспективи розвитку сучасної гуманітаристики у цифрову епоху // Університет у сучасному суспільстві: місія, проблеми, виклики. Чернівці: ЧНТУ, 2019. С. 203–213.

Інформаційні ресурси

ВУМ: онлайн-курси. Академічна доброчесність в університеті: <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>

Вища освіта в Україні: <https://www.youtube.com/watch?v=KXYsSgaesxU>

Освіта в Україні під час війни: <https://www.youtube.com/watch?v=JkXQxpKsXAI>

Хто такий культуролог та як він може заробляти на життя? <https://www.youtube.com/watch?v=PEgMTV7FviU>

Що таке культурологія? https://www.youtube.com/watch?v=K_XN4SkkJb0&t=138s

Що таке мистецтво? Які його функції? Види мистецтва: <https://www.youtube.com/watch?v=Ikv3ROf1EPQ>